# OM seponeert aangiften tegen betrokkenen bij het doodschieten van de wolf in Wapse

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft besloten de betrokkenen in de zaak rond de doodgeschoten wolf in Wapse niet langer te vervolgen. Het betreft een onderzoek door het Functioneel Parket naar het handelen van een burgemeester, een locoburgemeester en een man en zijn zoon (op wiens weiland de wolf zich begaf ten tijde van het incident). Arrondissementsparket Noord-Nederland deed onderzoek naar de politieagent die heeft geschoten. Tegen alle personen is, onder andere door een aantal natuurorganisaties, aangifte gedaan wegens het gevangen houden, verstoren en doden van de wolf. De zaken tegen vader en zoon worden geseponeerd wegens onvoldoende wettig bewijs en rekening houdend met de omstandigheden destijds. De zaken tegen de burgemeester, locoburgemeester en politieagent worden geseponeerd vanwege strafrechtelijke immuniteit. Het OM is van mening dat hun handelen valt onder de uitvoering van een exclusieve bestuurstaak, waardoor strafrechtelijke vervolging niet mogelijk is.

## Incident

Op 9 juli 2023 bevond een wolf zich binnen een wolfwerend, elektrisch raster op een boerenperceel met schapen en geiten in Wapse. De eigenaar van het perceel trof de wolf ’s ochtends aan op zijn perceel en zag dat de wolf een aantal van zijn schapen en geiten had aangevallen. Daarop heeft de eigenaar de politie gebeld. Een medewerker van de meldkamer raadde hem aan

het hek van het perceel te openen, zodat de wolf kon ontsnappen. Daar is door de eigenaar geen gehoor aan gegeven. De eigenaar heeft op enig moment zelf het perceel binnen de omheining betreden, waarna het tot een confrontatie tussen hem en de wolf is gekomen. Daarbij is de eigenaar gebeten door de wolf. De wolf heeft zich daarna een tijd lang verscholen onder zonnepanelen op het perceel. De locoburgemeester, die dienst had, is ter plaatse gegaan en heeft overleg gevoerd met onder meer de burgemeester en een aantal politieagenten. Uiteindelijk is door de locoburgemeester besloten de wolf dood te laten schieten door de politie.

## Onjuist handelen

De wolf geniet de hoogst beschermde status onder de Wet Natuurbescherming. Dat betekent dat een wolf niet zomaar gedood mag worden. In bijzondere omstandigheden kan daar vanaf geweken worden, zoals bij acuut gevaar voor de veiligheid van personen of als er sprake is van een probleemwolf. Volgens het OM was daar in dit geval geen sprake van. Er was geen acute, levensbedreigende situatie voor mensen, aangezien de wolf opgesloten zat op het perceel en geen personen kon bereiken. Ook was er geen sprake van een probleemwolf, maar van een wolf die gevangen zat. Daardoor verkeerde deze in een stressvolle situatie en vertoonde deze natuurlijk (vlucht)gedrag. Dit kan niet worden gekwalificeerd als terugkerend, aangetoond probleemgedrag van deze wolf. Volgens het OM waren er dus alternatieve interventies mogelijk.

## Verstoring van de wolf

De man en zijn zoon hebben volgens het OM niet goed gehandeld door het hek gesloten te houden en de wolf daarmee gevangen te houden. Door vervolgens de confrontatie aan te gaan met het wilde dier, zijn er gebeurtenissen in gang gezet waardoor de wolf uiteindelijk doodgeschoten is. Het OM heeft echter onvoldoende bewijs om aan te tonen dat de man en zijn zoon de wolf dusdanig verstoord hebben, dat zij met hun handelen de

wet Natuurbescherming hebben overtreden. Daarvoor is juridisch gezien meer nodig. Ook weegt mee dat de man en zijn zoon dusdanig hebben gehandeld, omdat zij bang waren dat de wolf buiten het hek – naar hun inzien – meer schade zou kunnen aanrichten. Het aantreffen van gewonde en gedode schapen en geiten in bijzijn van een wolf zal een onverwachte en beangstigende situatie geweest zijn, wat het handelen van de man en zoon beïnvloed kan hebben, zoals het gesloten houden van het hek.

## Deskundigheid

Het OM is daarnaast van mening dat de burgemeester en locoburgemeester anders hadden moeten handelen. Voorafgaand aan de beslissing om de wolf dood te schieten, is geen deskundige op het gebied van wolven geraadpleegd. Er zijn wel twee agenten met taakaccent dieren geraadpleegd, maar geen van hen had specifieke kennis over de wolf. Er was echter voldoende tijd om een deskundige te benaderen, aangezien de wolf zich al geruime tijd had teruggetrokken onder de zonnepanelen in het weiland. In een gemeente die al geruime tijd met de aanwezigheid van de wolf te maken heeft, had ten tijde van het incident een lijst met wolven-deskundigen klaar moeten liggen die geraadpleegd hadden kunnen worden. De alternatieven voor afschot zijn wat het OM betreft onvoldoende verkend.

## Exclusieve bestuurstaak

De locoburgemeester heeft echter gehandeld in het kader van de Gemeentewet, ter handhaving van de openbare orde. Het bevel tot afschieten van de wolf en de uitvoering daarvan wordt daarom aangemerkt als exclusieve bestuurstaak. Hierdoor komt de burgemeester, de locoburgemeester en de politieagent strafrechtelijke immuniteit toe. Het strafrecht kan daardoor niet worden ingezet om, in het kader van die exclusieve bestuurstaak, gemaakte besluiten en de uitvoering daarvan te beoordelen en te bestraffen. Ook weegt mee dat er ten tijde

van het incident geen afgesproken praktische werkwijze bestond waarin stond beschreven hoe gehandeld moest worden bij het aantreffen van een wolf, anders dan bij een aanrijding. Ook was dit de eerste keer dat er een wolf op afgesloten terrein van burgers aangetroffen werd.

## Aanpassingen

De omstandigheden die tot dit incident geleid hebben (zoals de gaten in het juridisch kader en onzekerheid over de toepassing ervan) zijn inmiddels, mede door brede media-aandacht, in belangrijke mate gewijzigd. Zo is er door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) in januari van dit jaar een richtsnoer opgesteld – ofwel een ‘handelingsperspectief voor burgemeesters’ – waarin handvatten worden geboden voor de omgang met wolven die zich binnen gemeentegrenzen begeven. Daaruit wordt duidelijk dat dat een confrontatie tussen mens en wolf niet zonder meer, en zeker niet zonder raadpleging van een deskundige, kan eindigen in afschot van de wolf.